

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego – Wprowadzenie unii celnej na kolejny poziom – plan działania”

[COM(2020) 581 final]

(2021/C 220/07)

Sprawozdawca: **Anastasis YIAPANIS**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 11.11.2020
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia przez sekcję	2.3.2021
Data przyjęcia na sesji plenarnej	24.3.2021
Sesja plenarna nr	559
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	259/0/6

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny z zadowoleniem przyjmuje bardzo konkretny plan działania na najbliższe pięć lat w celu wsparcia krajowych organów celnych. Pod warunkiem przeprowadzania regularnych ocen skutków wdrożenie planu doprowadzi do rzeczywistej modernizacji organów celnych w całej UE.

1.2. Choć modernizacja rozpoczęła się w 2016 r. wraz z wprowadzeniem unijnego kodeksu celnego⁽¹⁾, najnowsze zmiany, takie jak wzrost przepływów handlowych, rozwój sektora handlu elektronicznego, unikanie podatku VAT i opłat celnych, nielegalny handel i zaniżanie wartości towarów, wymagają natychmiastowej i skoordynowanej reakcji. Wyjście Zjednoczonego Królestwa z unii celnej już teraz powoduje większe obciążenie organów celnych pracą i stwarza dla nich szczególne wyzwania.

1.3. Tak ambitny plan wymaga odpowiedniego współfinansowania. EKES nie jest pewien, czy wszystkie państwa członkowskie są gotowe przyjąć proponowany harmonogram i wyłożyć swoją część finansowania.

1.4. Należy natychmiast zapewnić ściślejszą współpracę i interoperacyjność między organami celnymi a innymi organami ścigania i administracji. Dzielenie się najlepszymi praktykami mogłoby również przyczynić się do zwiększenia wydajności administracji celnej, a właściwe zarządzanie dużą ilością dostępnych danych pozwoliłoby na wprowadzenie inteligentnego nadzoru nad łańcuchami dostaw i rozwinęłoby zdolności prognozowania.

1.5. Organom celnym trzeba zapewnić odpowiednie zasoby do wykonywania wszystkich obowiązków pozafinansowych, przy czym należy wprowadzić minimalne normy dotyczące kontroli i wymaganej liczby pracowników. EKES uważa, że niezwykle ważne jest jak najszybsze przyjęcie aktów wykonawczych do rozporządzenia w sprawie nadzoru rynku⁽²⁾.

1.6. Niezwykle długotrwały proces zatwierdzania kolejnych wieloletnich ram finansowych oraz trudności przywódczyni i przywódców UE-27 w uzgadnianiu bardzo ważnych działań zagrażają zarówno prawidłowej odbudowie gospodarki UE, jak i natychmiastowemu wsparciu, którego potrzebują obywatele i przedsiębiorstwa.

1.7. EKES zaleca natychmiastowe zbadanie możliwości wprowadzenia technologii blockchain w proponowanym planie działania. Ponadto można by łatwo uwzględnić w nim postęp technologiczny i istniejące innowacyjne rozwiązania z obszaru robotyki i sztucznej inteligencji, uzyskując natychmiastowe, istotne rezultaty.

⁽¹⁾ Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 1.

1.8. EKES sugeruje, aby zwrócić szczególną uwagę na najsłabsze miejsca wprowadzania i wyprowadzania towarów, i zdaje sobie sprawę, że o sile unii celnej decyduje jej najsłabsze ogniwo. Zgodny z przepisami, bardziej skoordynowany i zintegrowany system zarządzania ryzykiem pozwoliłby zmniejszyć luki między organami i wzmocnić najsłabsze ogniwa w łańcuchu. Dlatego z zadowoleniem należy przyjąć nową strategię zarządzania ryzykiem ogłoszoną na drugi kwartał 2021 r.

1.9. Należy zapewnić specjalne zasoby finansowe na połączenie ICS2 z innymi systemami elektronicznymi. EKES podkreśla znaczenie właściwego zarządzania tak złożoną siecią.

1.10. EKES zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia wystarczających zasobów ludzkich, a także odpowiedniego przeszkolenia tych pracowników w zakresie wdrażania analizy danych poprzedzającej załadunek i przybycie towaru. Wezwał już do opracowania „wspólnych ram szkolenia na podstawie ram kompetencji dla sektora celnego UE”⁽³⁾.

1.11. Utworzenie unijnego centrum informacji podatkowych w ramach służb zwalczania nadużyć podatkowych Eurofisc to znacząca poprawa. EKES oczekuje na ocenę Komisji w tym względzie.

1.12. Handel elektroniczny stanowi bardzo ważny sektor dla MŚP. EKES wyraża zaniepokojenie faktem, że w komunikacie nie wspomniano o utworzeniu korzystnych ram dla MŚP za pomocą tego ambitnego planu działania.

1.13. EKES uważa, że platformy gromadzą ważne dane, które organy celne mogłyby wykorzystać, ale wymagałoby to określonych inwestycji w oprogramowanie komputerowe takie jak zautomatyzowane systemy robotowe. Platformy powinny otrzymać środki finansowe na gromadzenie danych, których w przeciwnym wypadku by nie potrzebowały. EKES z zadowoleniem przyjmuje jednak prowadzony obecnie przez Komisję przegląd roli i obowiązków internetowych platform handlowych.

1.14. Należy natychmiast przeprowadzić kompleksową analizę unijnych międzynarodowych systemów współpracy i wzajemnej pomocy administracyjnej w kwestiach celnych. Doprowadziłoby to do lepszego egzekwowania prawa.

1.15. EKES z zadowoleniem przyjmuje propozycję uruchomienia unijnego pojedynczego punktu kontaktowego i wyraża dla niej pełne poparcie.

1.16. EKES obawia się, że w przypadku braku poparcia dla kontrowersyjnej propozycji dotyczącej projektu utworzenia agencji celnej UE ze strony państw członkowskich zarządzanie tak złożonym i wzajemnie powiązanim systemem byłoby dodatkowym obciążeniem dla służb Komisji.

1.17. EKES wyraża głębokie przekonanie, że zaangażowanie partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego pomoże wdrożyć tak ambitny plan działania, a jednocześnie zapewni szerokie rozpowszechnienie korzyści, jakie plan ten przynosi społeczeństwu i przedsiębiorstwom.

2. Wprowadzenie

2.1. Unia celna UE istnieje od 1968 r. i zajmuje się całym handlem towarami w 27 państwach członkowskich. Każdego roku unia celna ułatwia handel towarami o wartości ponad 3,5 bln EUR, a organy celne UE co sekundę obsługują 27 zgłoszonych towarów.

2.2. W dniu 28 września 2020 r. zgodnie z wytycznymi politycznymi ogłoszonymi przez przewodniczącą KE Ursulę von der Leyen na początku jej kadencji Komisja Europejska opublikowała ambitny plan działania mający na celu unowocześnienie unii celnej poprzez uczynienie jej do 2025 r. inteligentniejszą, prostszą i efektywniejszą pod względem cyfrowym. Miałoby to pozytywny wpływ zarówno na przychody UE, jak i na bezpieczeństwo obywateli UE. Ponadto przedsiębiorstwa odniosłyby korzyści z prostszych i szybszych obowiązków sprawozdawczych.

⁽³⁾ Opinia EKES-u w sprawie wniosku ustanawiającego, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, instrument wsparcia finansowego na rzecz sprzętu do kontroli celnej (Dz.U. C 62 z 15.2.2019, s. 67).

2.3. EKES podkreślał już, że „skuteczna unia celna stanowi nieodzowny warunek procesu integracji europejskiej, gdyż zapewnia swobodny, skuteczny, bezpieczny i przejrzysty przepływ towarów, a także jak największą ochronę konsumentów i środowiska wraz z lepszymi miejscami pracy oraz skuteczną walką przeciw oszustwom i podrabianiu”⁽⁴⁾.

2.4. W związku z tym EKES z zadowoleniem przyjmuje bardzo konkretny plan działania na najbliższe 5 lat, obejmujący 30 zaplanowanych i ujętych w harmonogramie działań w ramach czterech strategicznych kategorii politycznych w celu wsparcia krajowych organów celnych. Te kategorie to: zarządzanie ryzykiem, zarządzanie handlem elektronicznym, promowanie przestrzegania przepisów oraz organy celne działające jednomyślnie.

2.5. Obecny system celny wykazuje niedociągnięcia i słabe ogniwa, podczas gdy duża ilość danych wymienianych między organami celnymi we wszystkich państwach członkowskich nie jest skutecznie wykorzystywana. Parlament Europejski i Europejski Trybunał Obrachunkowy wyraziły już swoje zaniepokojenie utratą przychodów z powodu nieskutecznych kontroli celnych przywożonych towarów.

2.6. Cła stanowią ważną część budżetu UE, odpowiadając za około 14 % całkowitych przychodów. Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) poinformował, że oszustwa celne są powszechne, i zalecił odzyskanie ponad 2,7 mld EUR w cłach za lata 2017–2019. Wartość podrabianych towarów przywożonych z państw trzecich szacuje się na 121 mld EUR rocznie, podczas gdy naruszenia własności intelektualnej generują sprzedaż na poziomie ponad 83 mld EUR i powodują utratę 15 mld EUR dochodów podatkowych.

2.7. Pozytywnym zjawiskiem jest to, że prawie 100 % zgłoszeń celnych jest wysyłanych drogą elektroniczną.

3. Uwagi ogólne

3.1. Unia celna wymaga szybkich inwestycji w celu zapewnienia skoordynowanej modernizacji zdolności zarówno pod względem oprogramowania, jak i zasobów ludzkich. Chociaż modernizacja rozpoczęła się w 2016 r. wraz z wprowadzeniem unijnego kodeksu celnego⁽⁵⁾, wzrost przepływów handlowych, rozwój sektora handlu elektronicznego, unikanie opłat celnych i podatku VAT, nielegalny handel i zaniżanie wartości towarów wymagają natychmiastowej i skoordynowanej reakcji. Ponadto organy celne są odpowiedzialne za kontrolę towarów w wielu celach niefinansowych. EKES zdaje sobie sprawę z tego, że o sile unii celnej decyduje jej najsłabsze ogniwo, dlatego sugeruje szczególnej uwagi na najsłabsze miejsca wprowadzania i wyprowadzania towarów. Państwa członkowskie powinny w pełni wykorzystać nowy instrument na rzecz sprzętu do kontroli celnej, który został specjalnie zaprojektowany, aby pomóc w zakupie, konserwacji i wymianie najnowocześniejszego sprzętu celnego.

3.2. Wyjście Zjednoczonego Królestwa z unii celnej już teraz powoduje większe obciążenie organów celnych pracą i stwarza dla nich szczególne wyzwania. Oczekuje się, że wraz z ponownym wprowadzeniem kontroli celnych liczba zgłoszeń celnych znacznie wzrośnie.

3.3. Należy natychmiast zapewnić ściślejszą współpracę i interoperacyjność między organami celnymi a innymi organami ścigania i administracji. EKES ostrzegł już, że „współpraca różnych organów i instytucji w państwach członkowskich – policji, wywiadu, wymiaru sprawiedliwości, organów celnych i podatkowych – jest daleka od ideału”⁽⁶⁾.

3.4. Organy celne są bardzo zaangażowane w walkę z terroryzmem i przestępczością zorganizowaną. Tylko w 2019 r. celnicy skonfiskowali 400 ton narkotyków, 3 699 sztuk broni palnej oraz 3,5 mld wyrobów tytoniowych i papierosów. 11,5 % wszystkich deklaracji środków pieniężnych było nieprawidłowych, co odpowiada kwocie około 331 mln EUR⁽⁷⁾.

3.5. Dla sektora, który korzysta z dużej liczby zgłoszeń, informacji o produktach, podatkach itp. niezwykle ważne jest zarządzanie danymi. Opanowanie dużej ilości dostępnych danych stanowiłoby natychmiastową i znaczną poprawę w stosunku do obecnego systemu celnego, a także ułatwiłoby podjęcie lepszych i zdecydowanych działań w odpowiedzi na rosnące wyzwania. Umożliwiłoby również prowadzenie inteligentnego nadzoru nad łańcuchami dostaw i zwiększyłoby zdolności przewidywania.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 367 z 10.10.2018, s. 39.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 246 z 28.7.2017, s. 22.

⁽⁷⁾ Drugie dwuletnie sprawozdanie z postępów w zakresie rozwoju unii celnej UE i zarządzania nią.

3.6. EKES wyraża rozczarowanie faktem, że w ostatnim zdaniu komunikatu KE wezwała do poparcia tego planu działania TYLKO Parlament Europejski i Radę, z całkowitym pominięciem EKES-u. Komitet jest głęboko przekonany, że zaangażowanie partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego pomoże wdrożyć tak ambitny plan działania, a jednocześnie zapewni szerokie rozpowszechnienie korzyści, jakie plan ten przynosi społeczeństwu i przedsiębiorstwom.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. EKES od samego początku docenia ambitny plan działania i konkretne terminy realizacji działań. To wyraźny krok naprzód: pod warunkiem przeprowadzania regularnych ocen skutków wdrożenie planu doprowadzi do rzeczywistej modernizacji organów celnych w całej UE.

4.2. Tak ambitny plan wymaga odpowiedniego finansowania. Chociaż niektóre z proponowanych działań wymagają współfinansowania, a UE wyraża chęć udziału w tym przedsięwzięciu, EKES wyraża wątpliwość, czy wszystkie państwa członkowskie są gotowe przyjąć proponowany harmonogram i wyłożyć swoją część finansowania. Tylko dokładnie skoordynowane finansowanie i wdrażanie zapewniłyby powodzenie wniosku.

4.3. UE pokazała jednak, że jej struktury są kruche, a jej reakcje na sytuacje krytyczne – opóźnione i nieskoordynowane, co widać m.in. na przykładzie pandemii COVID-19. Wezwanie prezydenta Francji Emmanuela Macrona do reorganizacji strefy Schengen i jego prośba o ponowne przeanalizowanie kwestii swobodnego przepływu osób w Unii są równie poważne, jak i niepokojące.

4.4. Ponadto niezwykle długi proces zatwierdzania kolejnych wieloletnich ram finansowych zagraża prawidłowej odbudowie gospodarki UE i natychmiastowemu wsparciu potrzebnemu zarówno społeczeństwu, jak i przedsiębiorstwom. Wydaje się, że przywódcynie i przywódcy UE-27 mają coraz więcej problemów z uzgadnianiem bardzo ważnych działań, a czas podejmowania decyzji i niezdecydowany charakter rozwiązań świadczą o przestarzałym i nieefektywnym systemie zarządzania UE.

4.5. Obecna propozycja, choć już omówiona i przeanalizowana w 2018 r., nie przewiduje żadnego wykorzystania technologii blockchain. EKES uważa, że system celny ma odpowiednią strukturę, aby uwzględnić takie zmiany, i zaleca natychmiastowe zbadanie możliwości wprowadzenia technologii blockchain w proponowanym planie działania.

4.6. EKES zauważa ponadto, że nie przeprowadzono żadnej analizy możliwego wykorzystania robotyki i sztucznej inteligencji do aktualizacji operacji celnych. Podkreśla, że w tak złożonym planie działania można by łatwo uwzględnić postęp technologiczny i istniejące innowacyjne rozwiązania z zakresu robotyki i sztucznej inteligencji, co przyniosłoby natychmiastowe i wyraźne rezultaty.

4.7. Zarządzanie ryzykiem

4.7.1. Od czasu wprowadzenia poprawek dotyczących bezpieczeństwa do unijnego kodeksu celnego w 2005 r. UE prowadzi działania związane z zarządzaniem ryzykiem w oparciu o dwie linie obrony: ocenę z wyprzedzeniem i kontrolę przed wprowadzeniem towarów na obszar celny i po ich wprowadzeniu. EKES uważa, że największe wyzwanie wynika z nieskoordynowanego stosowania procedur w państwach członkowskich i braku wymiany informacji między państwami. Zapewnienie zgodnego z przepisami, bardziej skoordynowanego i zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem pozwoliłoby zmniejszyć luki między organami i wzmocnić najsłabsze ogniwa. W związku z tym nowa strategia zarządzania ryzykiem ogłoszona na drugi kwartał 2021 r. jest bardzo obiecująca.

4.7.2. Transformacja cyfrowa i rozwój handlu elektronicznego ułatwiają konsumentom dokonywanie zakupów przez internet z każdego miejsca na świecie. Nie wszystkie produkty spełniają jednak wysokie europejskie normy bezpieczeństwa produktów lub ochrony konsumentów. Dla konsumentów jest to często zaskoczeniem. EKES z zadowoleniem przyjmuje cel usprawnienia procesu zarządzania ryzykiem, aby lepiej chronić jednolity rynek, a zwłaszcza obywateli, przed niebezpiecznymi z przepisami i niebezpiecznymi produktami.

4.7.3. Propozycja uruchomienia inicjatywy „Wspólne zdolności analityczne” jest zdecydowanie krokiem naprzód. Z zadowoleniem należy również przyjąć udostępnianie danych organom odpowiedzialnym za zwalczanie nadużyć finansowych. EKES wyraża jednak wątpliwość, czy dostępne będzie odpowiednie finansowanie, aby połączyć ICS2 z innymi systemami elektronicznymi. Kolejna pilna kwestia dotyczy zarządzania tak złożoną siecią oraz potrzebnych do tego wyspecjalizowanych i odpowiednio przeszkolonych zasobów ludzkich.

4.7.4. Ponadto EKES obawia się, że w przypadku braku poparcia dla projektu utworzenia nowej unijnej agencji celnej ze strony państw członkowskich zarządzanie tak złożonym i wzajemnie powiązaniem systemem byłoby dodatkowym obciążeniem dla służb KE.

4.7.5. Komisja zaproponowała wdrożenie analizy danych poprzedzającej załadunek i przybycie dla wszystkich produktów i środków transportu do 2024 r. Nie jest jednak jasne, jakiego rodzaju zasoby ludzkie będą potrzebne w każdym państwie członkowskim ani jaki poziom i czas trwania szkolenia będzie wymagany w przypadku takiego personelu. To samo dotyczy dodatkowego procesu zarządzania ryzykiem, który jest planowany dla procedur „po przybyciu”. EKES wzywał już do opracowania „wspólnych ram szkolenia na podstawie ram kompetencji dla sektora celnego UE, które mają na celu ujednoczenie i podwyższenie standardów działania organów celnych w całej UE”⁽⁸⁾.

4.8. Zarządzanie handlem elektronicznym

4.8.1. Handel elektroniczny przyniósł ważne korzyści i możliwości zarówno dla społeczeństwa, jak i dla przedsiębiorstw. Stwarza jednak poważne wyzwania pod względem przestrzegania przepisów podatkowych i celnych w odniesieniu do towarów będących przedmiotem handlu, a także pod względem dużej liczby wniosków o odprawę w szerokim zakresie kontroli do celów niefinansowych, w tym bezpieczeństwa, ochrony i własności intelektualnej. EKES uznaje istotną rolę, jaką odgrywają organy celne w zapobieganiu wprowadzaniu na jednolity rynek niezgodnych z przepisami lub niebezpiecznych produktów, i stwierdza, że należy zapewnić tym organom odpowiednie środki umożliwiające wykonywanie również wszystkich obowiązków pozafinansowych.

4.8.2. Oczekuje się, że wdrożenie pakietu dotyczącego VAT w handlu elektronicznym⁽⁹⁾ od 2021 r. przyniesie znaczne przychody do budżetów państw członkowskich i zapewni równe szanse dla otoczenia biznesowego. Utworzenie unijnego centrum informacji podatkowych w ramach służb zwalczania oszustw podatkowych Eurofisc jest postrzegane jako znacząca poprawa w zapewnianiu organom celnym dostępu do informacji. EKES oczekuje na ocenę Komisji Europejskiej w tym względzie.

4.8.3. EKES uważa, że najlepszym sposobem na uregulowanie handlu elektronicznego i zarządzanie nim jest ściślejsza współpraca z innymi państwami OECD i G-20. Już wcześniej podkreślał, że „politykę podatkową stosowaną w dziedzinie cyfryzacji gospodarki oraz opracowanie instrumentów i rozwiązań operacyjnych trzeba koordynować na szczeblu międzynarodowym”⁽¹⁰⁾.

4.8.4. Handel elektroniczny stanowi bardzo ważny sektor dla MŚP. Handel transgraniczny jest już jednak rozdrobniony ze względu na różne istniejące bariery i EKES wyraża zaniepokojenie, że w komunikacie nie wspomniano o utworzeniu ram korzystnych dla MŚP za pomocą tego ambitnego planu działania. Według wrześniowego Eurobarometru tylko 4 % MŚP sprzedaje swoje towary konsumentom w innych państwach członkowskich⁽¹¹⁾.

4.8.5. Propozycja nałożenia na platformy obowiązków w zakresie sprawozdawczości celnej jest potencjalnym obciążeniem dla przedsiębiorstw prowadzących legalny handel. Platformy te posiadają ważne dane, które organy celne mogłyby wykorzystać, ale wymagałyby to określonych inwestycji w oprogramowanie komputerowe gromadzące i dostarczające takie dane. Należy natychmiast zbadać wykorzystanie zautomatyzowanych systemów robotowych, ponieważ mogą one okazać się nieocenioną pomocą w ułatwianiu wykonywania obowiązku sprawozdawczego. Ponadto EKES uważa, że jeśli przedsiębiorstwa te zostaną poproszone o gromadzenie danych, których normalnie by nie potrzebowały, powinny otrzymać niezbędne finansowanie. Zarządzanie tymi danymi jest niezwykle ważne w zwalczaniu oszustw celnych i oszustw związanych z VAT, zaniżania wartości, fałszowania deklaracji pochodzenia itp. EKES wyraził już „życzenie, by opracowano europejską normę gromadzenia danych i informacji na temat użytkowników, które platformy będą musiały przekazywać [...]”⁽¹²⁾.

4.8.6. EKES z zadowoleniem przyjmuje jednak prowadzony obecnie przez KE przegląd roli i obowiązków internetowych platform handlowych, na których powinna spoczywać większa odpowiedzialność i którym należy zwiększyć zakres obowiązków, jeśli chodzi o sprawdzanie, czy towary sprzedawane na ich platformach są zgodne z przepisami i bezpieczne.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 62 z 15.2.2019, s. 67.

⁽⁹⁾ *Modernising VAT for cross-border e-commerce* [Modernizacja przepisów VAT dotyczących transgranicznego handlu elektronicznego]

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 364 z 28.10.2020, s. 62.

⁽¹¹⁾ Badanie Eurobarometr Flash 486.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 364 z 28.10.2020, s. 62.

4.9. Promowanie przestrzegania przepisów

4.9.1. Obecny system zapewnia korzyści zaufanym przedsiębiorcom za spełnienie przez nich przepisów prawa celnego UE. EKES popiera propozycję monitorowania istniejących umów preferencyjnych z państwami trzecimi; kompleksowa analiza międzynarodowych systemów współpracy UE i wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych doprowadziłaby do lepszego egzekwowania prawa.

4.9.2. Propozycja uruchomienia unijnego pojedynczego punktu kontaktowego jest projektem korzystnym dla wszystkich i EKES wyraża dla niej pełne poparcie. Sektor prywatny skorzystałby na możliwości uproszczonej sprawozdawczości, a różne organy mogłyby wybierać potrzebne dane. Jest to wyraźny krok naprzód dla wszystkich zaangażowanych stron. Oczekuje się, że przyniesie to przedsiębiorstwom do 690 mln EUR oszczędności w obszarze administracji celnej w ciągu pierwszych siedmiu lat od wdrożenia.

4.9.3. Nie jest jednak jasne, na jakiej podstawie proponowana analiza unijnego kodeksu celnego mogłaby sugerować, że systemy elektroniczne są przestarzałe, niecałe cztery lata po przyjęciu wniosku.

4.9.4. Fragmentacja systemu sankcji za brak zgodności z przepisami we wszystkich państwach członkowskich powoduje zakłócenia konkurencji na jednolitym rynku, jednocześnie umożliwiając pojawienie się słabszych ogniw w systemie. Utworzenie solidnych i jednolitych ram wzmocniłoby siłę unii celnej jako całości. Choć w teorii wydaje się to doskonałym rozwiązaniem, EKES zastanawia się, w jaki sposób KE zamierza zintegrować system sankcji, skoro wniosek z 2013 r. dotyczący tego samego tematu został odrzucony.

4.9.5. Ponadto trudno jest osiągnąć ten sam poziom kontroli, jeśli liczba funkcjonariuszy celnych waha się od 7 do 70 na 100 000 mieszkańców w zależności od państwa członkowskiego⁽¹³⁾. EKES zaleca dodanie minimalnych norm dotyczących kontroli i wymaganej liczby pracowników.

4.9.6. Kryzys związany z COVID-19 ujawnił niedociągnięcia systemu celnego – wykryto kilka przypadków wprowadzenia na terytorium UE niezgodnych z przepisami i niebezpiecznych produktów. EKES uważa, że niezwykle ważne jest jak najszybsze przyjęcie aktów wykonawczych do rozporządzenia w sprawie nadzoru rynku⁽¹⁴⁾.

4.9.7. Ponadto EKES popiera propozycję zwrócenia szczególnej uwagi na zastosowanie reguł i procedur preferencyjnego pochodzenia do 41 unijnych umów o wolnym handlu. Jeśli chodzi o innych partnerów handlowych, zwłaszcza Chiny, gwałtowny wzrost handlu elektronicznego przyczynił się do powstania dodatkowych wyzwań dla organów celnych. Nie dziwi zatem naturalna troska oraz chęć oceny i stanowienia prawa w razie potrzeby.

4.10. Organy celne działające jednomyślnie

4.10.1. Analiza pokazuje, że współpracę transgraniczną można znacznie wzmocnić. EKES zdaje sobie sprawę, że jedynym wyjściem jest zapewnienie większej i lepszej współpracy między organami celnymi różnych państw członkowskich oraz między organami celnymi a innymi organami krajowymi. Dzielenie się najlepszymi praktykami mogłoby również przyczynić się do poprawy wydajności administracji celnej.

4.10.2. Konieczne są znaczne inwestycje, aby zakupić sprzęt do kontroli celnej niezbędny do wprowadzenia tej współpracy w życie. EKES zauważa, że w pierwotnym wniosku⁽¹⁵⁾ Komisja zgodziła się pokryć tylko 80 % potrzebnych inwestycji. Pozostałe 20 % powinny pokryć państwa członkowskie, lecz biorąc pod uwagę sytuację finansową, w jakiej znalazły się one w wyniku pandemii COVID-19, EKES zakłada, że nie wszystkie 27 państw członkowskich będzie w stanie zainwestować wymagane kwoty w 2021 r.

4.10.3. Ponadto Komisja odważnie przedstawia kontrowersyjną propozycję przygotowania do 2023 r. oceny skutków utworzenia unijnej agencji celnej. EKES wątpi, by państwa członkowskie się na to zgodziły.

Bruksela, dnia 24 marca 2021 r.

Christa SCHWENG
Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽¹³⁾ Badanie przeprowadzone przez Związek Zawodowy Pracowników Sektora Finansów w Europie.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 1.

⁽¹⁵⁾ COM(2018) 321 final.